

Ülkemizde Girişimsel Kardiyoloji: Gözkamaştırıcı Atılım ve Temkin Gereksinimi

Prof.Dr. Altan ONAT

TKD İnvazif Çalışma Grubu Arşiv'in bu sayısında 1997 yılıyla sonlanan 4 yıllık dönemde ülkemizde girişimsel kardiyak işlem sayılarını bildiren bir yayında (1) bulundu. Kardiyolojinin bu önemli ve hızlı gelişen alanında ülkemizdeki durum ve gelişmelerin kaydedilmesi, analizi ve yaygın olarak zamanında duyurulması elbette, günümüz hakkında bilgilenmenin yanısıra, sağlık alanında gelecek tahmini ve politika geliştirilmesi bakımından ilgi çekicidir. Bu itibarla, esasen çeşitli kalp merkezlerinden sağlanması güç olan bu işlem ve veri kayıtlarını toplayarak, önce Ulusal Kardiyoloji Kongresinde bildiren, sonra da gecikmeden yayına sokan F. Özmen ve çalışma arkadaşlarını kutlamak gerek.

Özmen ve ark.'nın bildirdiğine göre, koroner anjiyografiye tabi tutulan hastaların sayısı 1994'teki 31.479'dan sürekli biçimde ve hızla artarak üç yıl sonra 73.294'e ulaşmıştır. Benzer şekilde, koroner anjiyoplasti uygulanan hastaların sayısı - stentlemeler dahil olmak üzere - aynı dönemde 4.704'ten 12.098'e yükselmiştir. Üç yıllık dönemdeki ortalama artışlar yılda %35'i temsil edip 2½ yılda ikiye katlanmaya tekabül etmektedir. Avrupa genelinde aynı alanda 1992-94 arasında yıllık gelişmenin %20 olduğu (2) hatırlanırsa, çok daha hızlı bir gelişme temposunu sürdürdüğümüz belli olur. Anjiyoplastilerin sayısı 1991'de 1900'den (3) ve 1993'te 3200'den (4) ibaret olduğuna göre, bir önceki üç yıllık dönemde de gelişme hızı yılda %35 gibi yüksekti. Ülkemizde halen koroner anjiyografilerin 43, anjiyoplastilerin 38 merkeze dağıldığı anlaşılmaktadır. Daha yakın bir zamanda başlayan stent uygulamalarının ise, anılan üç yıl içerisinde 109'dan 5518'e 50 kat yükseldiğini öğreniyoruz.

Şaşılacak hızdaki bu gelişmelere bir kardiyoloji mensubu olarak sevinmemek kabil değil. Sofistike teknolojik uygulamalara kolay ayak uydurabildiğimiz ve bunların gerektirdiği ekonomik kaynakları karşılayabildiğimiz gözönüne seriliyor. Ama bir uygulamanın asıl amacına varışı, hastaya yarar ve za-

rarların denkleme sokulduğu analizden anlaşılacağı için, bu girişimsel işlemlerin endikasyonları ile kısa ve uzun vadeli sonuçları konusunda da bilgi edinmek gerekiyor.

Yazarlar majör komplikasyon oranlarını da geniş ölçüde sunduklarından, bu açıdan değerlendirmeye zemin yaratıyorlar. Koroner anjiyoplastide acil baypas cerrahisine hastaların %0.7'sinde başvurma zorunda kalındığı, 300 kişiden birinin hayatının da işlem sonucu kaybedildiğine ilişkin veriler Avrupa ortalamasına uymakta, buna karşılık akut tıkanmanın %2.5, miyokard infarktüsünün de %1 yerine %3 sıklıkta gelişmesi düşündürücü. Stentleme sırasında da, akut ve subakut tromboza %2.4 ve miyokard infarktüsüne de %1.5 oranında rastlanması üzerinde durmağa değer. İşlemlerin ne kadarının elektif, ne oranda ise acil durumda ya da akut infarkta gerektiği hakkında bilgi toplanamamış. Tek damar hastalığının oranı da bildirilemediği için, değerlendirmelerde isabet kısıtlı kalıyor.

İnvazif Çalışma Grubunun yayınında işlem sayılarının Fransa, Almanya, İtalya gibi refahı, sosyal güvenliği ve teknolojisi yüksek ülkelerle kıyaslanarak ülkemizin bir yandan geri kaldığı izlenimi verilmektedir. Bu tür rakamları değerlendirirken ülkenin bir taraftan sosyoekonomik düzeyi, diğer yandan daha genç nüfus yapısından doğan koroner hasta sayısındaki farklılıkları (5) da dikkate almak mantıktır. Nitekim, Avrupa Kardiyoloji Çalışma Grubu, raporunda (2), bir ülkenin kardiyak girişimsel etkinliğini ekonomik zenginliğini yansıtan gayrisafi milli hasılasıyla ilişkilendirdi ve Avrupa ortalaması olarak, üretilen milyar \$ başına 28 (6-44) anjiyoplasti düştüğünü bildirdi. Aynı 1994 yılında ülkemizde üretilen milyar \$ başına 36 anjiyoplasti yapıldığı hesabıyla, İsveç, Finlandiya ve İngiltere'nin iki kat üstünde bulunduğumuz görülür. 1997 yılında Türkiye'nin, 63 anjiyoplasti /milyar \$ GSMH rakamıyla - ve Avrupa için gelişme tahminine göre ayarlama yapılmıca - hatta Fransa ve Hollanda'nın da önüne geçerek, Bel-

çika ve Almanya ile birlikte ekonomik gücüne göre en fazla işlemin yapıldığı üç ülke arasına girdiği anlaşılr.

Kardiyak etkinliklere bir başka perspektifle bakarak ülkenin sağlık politikasına ışık tutacak yargıya varmak uygun olur. Ayrıca, TKD İnvazif Çalışma Grubunun topladığı verilerde işlemlere esas olan tutulan damar sayısı, lezyon tipi, elektiflik ve sonuç gibi birkaç temel veriyi de sağlaması ve ileride daha difransiye analizlere imkan vermesi zamanının geldiğine inanıyorum.

KAYNAKLAR

1. Özmen F, Öztürk S, Kozan Ö, Aytekin V, Sancaktar O: Türkiye'de invazif kardiyoloji. Türk Kardiyol Dern Arş 1999; 27: -
2. Windecker S, Meyer BJ, Bonzel T, et al: Interventional cardiology in Europe 1994. Eur Heart J 1998; 19:40-54
3. Onat A (editorial): Türkiye'de kardiyak girişimler: 1991 sayısal durumu. Türk Kardiyol Dern Arş 1993; 21:10
4. Payzın S, Altıntığ A, Can L ve ark: Türkiye'de invazif kardiyoloji. Türk Kardiyol Dern Arş 1995; 23:56-59
5. Onat A (editorial): Ülkemizde invazif kardiyoloji girişimleri: sayıca yetersiz mi? Türk Kardiyol Dern Arş 1995; 23:60

Türk Kardiyoloji Derneği'nden Haberler...

Yayın Kuruluna Yeni Atamalar

Türk Kardiyoloji Derneği Arşivi editörlüğüne TKD Yönetim Kurulunca 3 yıl süreyle Prof. Dr. Altan Onat yeniden atanmış, ayrıca yardımcı editör olarak Prof. Dr. Hüsnüye Yüksel ve editör yardımcısı olarak Prof. Dr. Kamil Adalet'in bu süre içerisinde göreve devam etmelerine ve Prof. Dr. Güneş Akgün, Doç. Dr. Cem Alhan, Doç. Dr. Zehra Buğra, Prof. Dr. Rasim Enar, Prof. Dr. Sema Güneri, Prof. Dr. Hakan Kültürsay, Prof. Dr. Süheyla Özkutlu ve Prof. Dr. Levent Saltık'ın Yayın Kurulu üyeleri arasına katılmalarına karar verilmiştir.

Ankara Kardiyoloji Akşam Toplantılarına Başlandı

Ankara'daki üyelerimizce Kardiyoloji Günleri'nin 1999 yılında akşamları iki ayda bir yapılması kararlaştırılmıştır. İlk toplantı Türkiye Yüksek İhtisas Hastanesi ve Bayındır Tıp Merkezi tarafından 28 Ocak 1999 günü, saat 20.00'de Bayındır Tıp Merkezi Konferans Salonu'nda yapılmıştır. Toplantıya Türkiye Yüksek İhtisas Hastanesi Kardiyoloji Kliniği, Bayındır Tıp Merkezi Kardiyoloji Kliniği ve Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Farmakoloji Anabilim Dalı'ndan konuşmacılar katılmıştır.

Dr. Gençbay EUROECHO Genç Araştırmacı Ödülü'ne Ortak Oldu

9-12 Aralık 1998 tarihleri arasında yapılan Avrupa Kardiyoloji Cemiyeti Ekokardiyografi Çalışma Grubu'nun düzenlediği EUROECHO2 kongresinde, Koşuyolu Kalp ve Araştırma Hastanesi'nden Dr. Murat Gençbay, 100 civarındaki çalışma arasından en yüksek puanı alarak ilk 6 çalışma içerisine giren "High prevalence of hypercoagulable states in patients with recurrent thrombosis of mechanical heart valves" başlıklı çalışmasıyla "1998 yılı Genç Araştırmacı Ödülü"ne layık görülmüştür.

Kitap Tanıtımı

TKD üyesi Em. Amir. Dr. Mehmet Okyarın yeni yayınladığı (TimAŞ Yayınları, İstanbul) Yaşayan Kalbiniz ve siz başlıklı, kısmen tıp öğrencisi ve pratisyen hekime, özellikle halka yönelik kitap, kalp sağlığı ve hastalıklarıyla ilgili yeni bir eser. Kitabın başlığı ile motto'sunun yansıttığı gibi, pratikte sık rastlanan durumlara ağırlık verildiğinden, çeşitli kalp hastalıkları arasında koroner kökenlisi ana konuyu oluşturuyor. Bu bağlamda risk faktörleri, azaltılma yolları, hipertansiyon ve kalp yetersizliği daha genişçe işlenmiş. Egzersiz, beslenme ve besinler üzerinde etraflı duruluyor. Resimle illüstrasyonlar, şemalar ve özellikle renkli anatomik tablolar anlayışı kolaylaştırıyor. Sade bir dil ve üslupla yazılmış 365 sayfalık ciltli kitapta, amacına uyumlu bir şekilde, metinde referans geçmiyor, ama eser sonunda sınırlı sayıda kaynak sunulmuş. Öğüt vermekten çekinilmeyen, yazarın kendi deneyim ve görgülerini de kattığı kitap, koruyucu hekimlik ve - ülkemizde boşluk bulunan - kalp sağlığı alanında, halk için ve hekimle işbirliğinin kolaylaşması yolunda hasta için çok yararlı bir eser.